

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 10 maja 2018 r.

Pozycja 78

POSTANOWIENIE

z dnia 20 marca 2018 r.

Sygn. akt Ts 174/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej S.G. w sprawie zgodności:

art. 398⁴ § 2, art. 398⁹ § 1 i 2 w związku z art. 398¹⁰ zdanie drugie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.) z art. 2 w związku z art. 45 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 września 2017 r. (data nadania) S.G. (dalej: skarżący) wystąpił o stwierdzenie, że art. 398⁴ § 2, art. 398⁹ § 1 i 2 w związku z art. 398¹⁰ zdanie drugie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.) są niezgodne z art. 2 w związku z art. 45 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została sformułowana na następującej sprawie.

Wyrokiem z lutego 2016 r. Sąd Apelacyjny, I Wydział Cywilny (dalej: Sąd Apelacyjny) oddalił apelację skarżącego od wyroku Sądu Okręgowego IX Wydziału Gospodarczego z kwietnia 2015 r. w sprawie przeciwko Przedsiębiorstwu Handlowo-Produkcyjnemu Sp. z o.o. o zapłatę. Od tego orzeczenia skarżący wniósł skargę kasacyjną, w której zażądał uchylenia zaskarżonego rozstrzygnięcia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Postanowieniem z marca 2017 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, stwierdziwszy, że skarżący nie wykazał, iż w sprawie występują istotne zagadnienia prawne oraz że skarga nie jest oczywiście uzasadniona. Sąd uznał również, że w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą sąd bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu.

Skarżący twierdzi, że zakwestionowane w skardze przepisy naruszają prawo do rzetelnego rozpoznania sprawy w przedsądzie kasacyjnym.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznej oceny.

2.1. Skargę sporządził radca prawny, który przedłożył pełnomocnictwo szczególne do sporządzenia i wniesienia tego środka prawnego, a także do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem.

2.2. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ od postanowienia Sądu Najwyższego z 28 marca 2017 r. o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przysługują żadne środki zaskarżenia.

2.3. Skarżący dochował trzymiesięcznego terminu wniesienia skargi zastrzeżonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, gdyż powyższe orzeczenie, wraz z uzasadnieniem, zostało mu doręczone 9 czerwca 2017 r., a skargę złożył w Trybunale 7 września 2017 r. (data nadania).

2.4. Skarżący prawidłowo określił przedmiot kontroli, tj. art. 398⁴ § 2, art. 398⁹ § 1 i 2 w związku z art. 398¹⁰ zdanie drugie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.). Przepisy te były bowiem podstawą prawną orzeczenia, w związku z którym wniósł skargę do Trybunału.

2.5. Zakwestionowanym w skardze przepisom skarżący zarzucił naruszenie „fundamentalnych praw obywatela (strony postępowania sądowego), w szczególności prawa do: 1) rzetelnego i sprawiedliwego postępowania sądowego przed Sądem Najwyższym, 2) jawności procedury wywołanej wniesieniem skargi kasacyjnej, 3) równego, tj. takiego samego jak w postępowaniu pierwszo i drugoinstancyjnym, ukształtowania instrumentów gwarancyjnych w zakresie standardów informacyjnych w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi kasacyjnej” (art. 2 w związku z art. 45 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji).

2.6. Skarżący wskazał w jaki sposób – jego zdaniem – zakwestionowane w skardze przepisy naruszają wskazane prawa. Jak zarzucił, nie zapewniają one stronie występującej ze skargą kasacyjną prawa do informacji o przyczynach odmowy przyjęcia do rozpoznania tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Podniósł, że wprawdzie Trybunał, wyrokiem z 30 maja 2007 r. (sygn. SK 68/06, OTK ZU nr 6/A/2007, poz. 53), orzekł o niekonstytucyjności art. 398⁹ § 2 zdanie drugie k.p.c., jednak pomimo zmiany stanu prawnego wymuszonego tym orzeczeniem przedsąd kasacyjny w dalszym ciągu nie spełnia minimalnych standardów rzetelnej procedury. Przezrystość postępowania toczącego się w ramach przedsądu kasacyjnego ogranicza bowiem orzekanie na posiedzeniu niejawnym, posługiwanie się

ocennymi przesłankami, od spełnienia których zależy przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a także brak jakichkolwiek wymogów minimalnych dla uzasadnienia odmowy przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej. Jak wskazał skarżący, uzasadnienie postanowienia odmawiającego przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej jest „często schematyczne, w układzie swoistego formularza, bez odpowiedniej analizy, a czasami nawet bez identyfikacji rozstrzyganej sprawy (charakterystycznych dla niej okoliczności) i bez wskazania okoliczności sprawy spełniających przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania”. To zaś oznacza, że w aktualnym stanie prawnym „skarżący nie ma możliwości dowiedzenia się, w jaki sposób Sąd Najwyższy interpretuje przesłanki uzasadniające przyjęcie kasacji do rozpoznania i jak w związku z tym kształtuje się praktyka kasacyjna w tym zakresie”.

3. W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego zarzuty nie są oczywiście bezzasadne, Trybunał – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.